Gemeente Mook en Middelaar

ZOMERRAPPORTAGE 2025

Tussentijdse rapportage januari t/m april

Versie raad 3 juli 2025

Gemeente Mook en Middelaar

ZOMERRAPPORTAGE 2025

Inhoudsopgave

1. Algemeen 4

1.1. Inleiding 5
1.2. Leeswijzer 7
1.3. Afkortingen 8
1.4. Bestuurlijke samenvatting 9

2. Programmaverantwoording 10

2.1. Programma Sociale leefomgeving 11
2.2. Programma Sociaal Domein 13
2.3. Programma Fysieke leefomgeving 15
2.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid 16
2.5. Programma Bestuur en organisatie 18

3. Stand van zaken 19

3.1. Exploitatie 2025 20
3.2. Lopende kredieten 2025 22
3.3. Bedrijfsvoering 25

4. Financiële bijstellingen 26

4.1. Samenvatting 27
4.2. Detailmutaties 29
4.3. Kredieten 39

5. Overig 40

5.1. Voorjaarsnota Rijk 41
5.2. Structurele doorwerking naar 2026 en verder 42
Colofon 44

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Algemeen
Deze Zomerrapportage 2025 betreft een tussentijdse rapportage over de eerste vier maanden van 2025 en bevat:
1. de (beleidsmatige) stand van zaken met betrekking tot de onderwerpen, zoals bij de diverse programma's vermeld in de Programmabegroting 2025;
2. de actuele financiële stand van zaken na besluitvorming gedurende de eerste vier maanden;
3. een voorstel van de bij te stellen budgetten en kredieten.

Financiële samenvatting
Onderstaand zijn de huidige begrotingssaldi opgenomen per eind april 2025. Dit zijn de saldi vóór het opstellen van de Zomerrapportage 2025 en sluiten aan bij de vastgestelde Programmabegroting 2025, gecorrigeerd met nagekomen begrotingswijzigingen.

Bedragen x € 1.000

Verloop begrotingssaldi lopende begroting	2025
Programmabegroting 2025	-8
1e begrotingswijziging	-31
Begrotingssaldo vastgestelde programmabegroting	*-39*
Nagekomen begrotingswijzigingen	0
Totaal huidige begroting	**-39**
	V

In onderstaande tabel is het begrotingssaldo opgenomen zoals deze zou zijn, ná het ongewijzigd vaststellen van de voorliggende Zomerrapportage 2025. De effecten van de meicirculaire (uitkeringen gemeentefonds) zijn hierin nog niet verwerkt omdat deze rapportage de bijstellingen t/m april bevat.

Bedragen x € 1.000

Begrotingssaldi Zomerrapportage:	Voor	Mutatie	Na
Lasten	21.017	1.715	22.732
Baten	-9.057	-1.475	-10.532
Subtotaal programma's	**11.961**	**239**	**12.200**
Algemene dekkingsmiddelen	-17.791	-46	-17.837
Kosten van overhead	5.966	-871	5.095
Vennootschapsbelasting	10	0	10
Bedrag voor onvoorzien	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-11.815**	**-917**	**-12.732**
Toevoeging aan reserves	0	400	400
Onttrekking uit reserves	-185	0	-185
Subtotaal reserves	**-185**	**400**	**215**
Voordelig saldo begroting	**-39**	**-278**	**-317**
	V	V	V

Toelichting

De bovengenoemde tabel bevat een financieel overzicht waarin de oorspronkelijke begroting (de kolom "Voor") wordt afgezet tegen de mutaties (de kolom "Mutatie") en de nieuwe stand na verwerking van deze mutaties (de kolom "Na"). Zie voor een verdere toelichting op de voorgestelde wijzigingen § 4.2.

1. Programmalasten en -baten

- De lasten binnen de programma's stijgen met € 1.715k, van € 21.017k naar € 22.732k. Deze stijging komt vooral door een resultaat-neutrale correctie voor een functionele doorbelasting van salarislasten van overhead naar de programma's en de toename van meerdere SiSa-regelingen.
- De baten nemen toe met € 1.475k, van € 9.057k naar € 10.532k. Dit komt onder andere door extra rijksbijdragen voor onder andere SiSa-regelingen en onvoorziene opbrengsten uit leges omgevingsvergunningen.
- Het saldo van baten en lasten binnen de programma's stijgt daarmee per saldo met € 239k, van € 11.961k naar € 12.200k. Dit betekent dat de netto lasten van de programma's toenemen.

2. Algemene dekkingsmiddelen en overhead

- De post Algemene dekkingsmiddelen betreft algemene inkomsten, zoals het gemeentefonds. Deze nemen licht toe met € 46k, van € 17.791k naar € 17.837k. Deze bijstelling is afkomstig uit de Decembercirculaire.
- De kosten voor overhead dalen met € 871k, van € 5.966k naar € 5.095k. Deze verlaging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een resultaat-neutrale correctie voor de functionele doorbelasting van salarislasten van overhead naar de programma's. Per saldo levert deze correctie geen voordeel of nadeel op.
- Het subtotaal van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien verandert van € 11.815k naar € 12.732k, een stijging van € 917k.

3. Reserves

- Voorgesteld wordt om € 400k toe te voegen aan de VBR. Dit betreft de toevoeging van de meeropbrengsten leges omgevingsvergunningen aan de VBR.
- Geen nieuwe onttrekkingen uit reserves.

4. Eindsaldo begroting

- Het voordelig saldo (overschot) van de begroting verandert van € 39k V naar € 317k V. Dat betekent dat het overschot toeneemt met € 278k. De belangrijkste twee oorzaken hiervan zijn extra baten voor SPUK SiSa G2: Uitkeringen participatiewet (UPW) en een hogere uitkering vanuit het Gemeentefonds. Allen zijn incidentele extra baten.

Conclusie
De zomerrapportage laat zien dat de gemeente de hogere uitgaven binnen de programma's dekt door hogere inkomsten. De prognose voor het resultaat neemt toe met € 278k. Deze positieve bijstelling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door incidentele baten. Het structurele meerjarenperspectief wordt beperkt beïnvloed.

De voorgestelde wijzigingen zorgen er naar verwachting voor dat er in 2025 een positief begrotingssaldo ontstaat. Bovendien lijkt het zogenoemde ravijnjaar, op basis van de eerste prognoses, op te schuiven naar 2028. Dit biedt waardevolle extra tijd om verdere structurele verbeteringen door te voeren. Hoewel er nog sprake is van een meerjarig structureel tekort in de exploitatie, kunnen we dit in het huidige jaar opvangen met incidentele meevallers. Dit geeft ruimte en vertrouwen om gericht te blijven werken aan duurzame financiële balans.

1.2. Leeswijzer

Zomerrapportage

De zomerrapportage bestaat uit vier hoofdstukken.

Algemeen
Hier vindt u de inleiding, deze leeswijzer en de afkortingen.

Programmaverantwoording
Hier is per programma de stand van zaken vermeld met betrekking tot de onderwerpen zoals deze zijn vermeld in de Programmabegroting 2025. Het betreft de voortgang t/m april 2025. Voor het weergeven van de voortgang is gebruik gemaakt van een zogenaamd 'stoplichtmodel'. Groen betekent dat het proces of de activiteit op schema ligt qua planning, financiën en kwaliteit. Oranje betekent dat we iets achter lopen, maar wel kunnen inhalen in het huidige jaar. Rood betekent dat de activiteit niet op tijd, niet binnen de financiële ruimte en/of niet de gewenste kwaliteit heeft en deze op korte termijn ook niet gerealiseerd kan worden. De statussen oranje en rood worden altijd toegelicht.

Stand van zaken
Dit hoofdstuk bevat de huidige stand van zaken t/m eind april 2025. Dit betreft de onderdelen exploitatie (baten en lasten), kredieten (investeringen), de reserves en de voorzieningen.

Financiële bijstellingen
Dit onderdeel bevat de financiële kant van deze Zomerrapportage, te weten de voorgestelde mutaties op programmaniveau voor het boekjaar 2025. De mutaties van € 20k en hoger worden toegelicht.

Bedragen

Weergave
Bedragen worden als volgt weergegeven:

Bedragen worden vermeld in duizendtallen, zijnde 'x € 1.000' of aangeduid met de letter 'k'.
Lasten worden positief weergegeven, eventueel aangevuld met de letter 'N' van 'Nadeel'.
Baten worden negatief weergegeven (-/-), eventueel aangevuld met de letter 'V' van 'Voordeel'.

Detailmutaties
In de schema's van de weergegeven detailmutaties worden de bedragen weergegeven uit de primitieve begroting. Dit bedrag betreft het totale bedrag op budgetniveau. De voorgestelde financiële wijzigingen zijn ook op budgetniveau. De bijbehorende onderbouwing is gebaseerd op detailniveau.

Afrondingsverschillen
Omdat de bedragen in deze Zomerrapportage in duizenden euro's worden gepresenteerd, is het mogelijk dat in de tellingen schijnbaar afrondingsverschillen ontstaan. Dit komt omdat zowel de afzonderlijke bedragen als een eindtelling onafhankelijk van elkaar worden afgerond.
Voorbeeld: € 1.300 + € 1.400 = € 2.700, dit wordt dan € 1k + € 1k = € 3k.

1.3. Afkortingen

Afkorting	Voluit
Admo	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (incl. overhead en Vpb)
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BZK	(ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CDOKE	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid
DRAN	Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Gft	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
INC	Incidenteel
IZA	Integraal Zorgakkoord
MGR	Modulaire Gemeenschappelijk regeling (Werkbedrijf en iRvN)
PGB	Persoonsgebonden budget
PMD	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken
SiSa	Single information, Single audit
SPUK	Specifieke uitkering
STR	Structureel
VBR	Vrij Besteedbare Reserve
Vpb	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WPG	Wet politiegegevens

1.4. Bestuurlijke samenvatting

Financieel beeld 2025: positief resultaat op korte termijn, focus op structurele versterking op lange termijn

De Zomerrapportage 2025 biedt een eerste, hoopgevend financieel beeld van het lopende jaar. De cijfers over de eerste vier maanden van 2025 laten zien dat de gemeente Mook en Middelaar het jaar naar verwachting afsluit met een positief saldo. Dankzij de voorgestelde wijzigingen in deze rapportage neemt dit positieve saldo toe van € 39k naar € 317k. Waar aan het begin van het jaar nog werd gerekend op een bescheiden overschot, zijn het vooral diverse – veelal incidentele – meevallers die het financiële vooruitzicht hebben verbeterd. Dat biedt ruimte en kansen, al blijft het belangrijk om het bredere perspectief in het oog te houden.

Het gunstige resultaat is grotendeels te danken aan incidentele baten. De gemeente heeft extra inkomsten ontvangen uit het Rijk, zoals SiSa-regelingen en het Gemeentefonds, er zijn hogere opbrengsten uit leges omgevingsvergunningen, en de eerste prognoses laten zien dat binnen de programma's de realisatie grotendeels volgens planning verloopt.

Desondanks ligt er nog steeds een belangrijke uitdaging. De incidentele voordelen van dit jaar verhullen dat de structurele uitgaven op de lange termijn nog altijd hoger liggen dan de structurele inkomsten. De eerste voorzichtige prognoses met betrekking tot het zogenoemde ravijnjaar wijzen op een verschuiving in tijd: waar eerder werd uitgegaan van het ravijnjaar in 2026, lijken de effecten door de voorjaarsnota van het Rijk nu pas in 2028 en daarna zichtbaar te worden. Dit biedt waardevolle tijd om weloverwogen afwegingen te maken.

In deze rapportage worden financiële mutaties voorgesteld voor een herverdeling van salarislasten. Dit is nodig om een administratieve correctie door te voeren: vanwege een omissie in de functionele doorbelasting zijn personeelskosten onjuist tussen overhead en programma's geboekt. De voorgestelde aanpassing herstelt deze omissie door de lasten correct toe te wijzen aan de bijbehorende programma's. Deze technische herverdeling verloopt per saldo resultaat-neutraal, maar zorgt voor een betere aansluiting van de financiële administratie bij de daadwerkelijke inzet van capaciteit.

Verder wordt ook voorgesteld om € 400k te doteren aan de VBR. Bij de Programmabegroting 2025 is een hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen niet meegenomen. Het college vindt het verstandig om deze incidentele meeropbrengst in 2025 te gebruiken om de VBR aan te vullen. Een goed gevulde VBR biedt een solide buffer om toekomstige begrotingstekorten deels op te vangen. Daarmee wordt de financiële positie van de gemeente versterkt. Tegelijk wordt het risico op instabiliteit verkleind en wordt gezorgd voor een duurzamer financieel perspectief.

Conclusie Zomerrapportage 2025
De nieuwe prognose van het financiële resultaat van 2025 laat een overschot van € 317k zien. Dit te verwachten overschot is vooral tijdelijk en biedt geen structurele oplossing, aangezien het structurele tekort (zie ook § 5.2) meerjarig blijft bestaan. Het blijft van belang om scherp te blijven sturen en verstandig te begroten voor een gezonde toekomst van onze gemeente.

2. Programmaverantwoording

2.1. Programma Sociale leefomgeving

Geformuleerde doelstelling Programma 1 conform Programmabegroting 2025:
We geloven in de kracht van onze gemeenschap en willen de samenredzaamheid in onze gemeente verder versterken. Iedereen moet kunnen meedoen én zich hier thuis en veilig voelen. De leefbaarheid in onze kernen staat hierbij centraal.

Door de financiële situatie van onze gemeente vanaf 2025 hebben wij kritisch moeten kijken op welke onderdelen bezuinigingen mogelijk zijn. Hierbij hebben wij geprobeerd de samenredzaamheid in onze gemeente zo min mogelijk aan te tasten en het voorzieningenniveau op peil te houden. Er zijn binnen het programma Sociale Leefomgeving diverse maatregelen genomen om de kosten voor 2025 en verder te verlagen, bijvoorbeeld het anders inrichten van de cliëntenparticipatie (opheffen Adviesraad Sociaal Domein) en het afschaffen van de Vonkjes. Ook gaan we de tarieven voor de (secretarie)leges verhogen, bijvoorbeeld voor huwelijken. Tenslotte zullen wij in december 2024 met het jaarlijkse subsidieplan keuzes maken over welke subsidies we in de komende jaren nog verstrekken.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Hieronder is de beleidsmatige voortgang vermeld van het programma 'Sociale leefomgeving'. De status is aangegeven met een kleur. Groen: geen bijzonderheden te melden, oranje: enige achterstand in uitvoering of beperkte overschrijding op financiële middelen en rood: achterstand.

Beleidsmatige voortgang Programma 1	
Burgerzaken	
Conform planning en begroting	
Thema Veiligheid	
Conform planning en begroting	
Verenigingen en organisaties (financieel) ondersteunen	
Conform planning en begroting	
Integraal plan van aanpak preventieve gezondheid	
Bij de uitvoering van het integraal preventieplan gaat veel volgens planning, maar we ervaren ook dat niet altijd aan alle landelijke voorwaarden wordt voldaan door het Rijk. Dit levert bijvoorbeeld niet alleen onduidelijkheid op over toekomstige financiën, maar ook over de voortgang van IZA (Integraal Zorgakkoord)/het nieuwe akkoord AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord).	
MOVE en Sport- en Beweegakkoord	
Conform planning en begroting	
Onderwijsachterstanden voorkomen en bestrijden	
Conform planning en begroting	
Inzicht creëren in de huisvestingsopgaven voor het onderwijs	
Op 12 juni 2025 ligt het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs bij uw raad voor. Het IHP geeft inzicht in de voorliggende huisvestingsopgaven voor het onderwijs, maar de financiële impact hiervan is nog niet duidelijk.	
Bibliotheekwerk	
De wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is vertraagd. Het definitieve wetsvoorstel is nog niet bekend, waardoor we momenteel geen verdere voorbereidingen kunnen treffen. Zodra bekend is wat de gewijzigde Wsob voor ons gaat betekenen, informeren wij u hierover en werken we dit in een voorstel uit hoe hier invulling aan te geven.	

Hieronder is de financiële voortgang van het programma 'Sociale leefomgeving' vermeld.

Financiële voortgang Programma 1	
Conform planning en begroting	

2.2. Programma Sociaal Domein

Geformuleerde doelstelling Programma 2 conform Programmabegroting 2025:
We doen als gemeente wat we moeten doen. We verliezen de mensen die ons nodig hebben niet uit het oog. De noodzaak om om te zien naar onze inwoners die minder te besteden hebben is nadrukkelijk aanwezig. Nieuwkomers heten we welkom. Tenslotte informeren we inwoners actief over onze dienstverlening en ondersteuning.

We gaan door op de ingezette koers en zorgen ervoor dat iedereen met recht op zorg en ondersteuning de juiste hulp krijgt. Daarbij zijn we realistisch en nemen onze verantwoordelijkheid, passend bij onze draagkracht als kleine gemeente. Dit houdt in dat we ook rekening moeten houden met onze meerjarige financiële draagkracht. Daarom nemen we binnen het Sociaal Domein diverse maatregelen die tot minder uitgaven op dit programma moeten leiden. Aan het minimabeleid gaan we minder uitgeven. Ook proberen wij het beroep op de voorziening Hulp bij het Huishouden te verminderen. Ten slotte voeren we diverse andere maatregelen door, voor zover onze wettelijke verantwoordelijkheid dit toelaat, zoals het afschaffen van het cliëntervaringsonderzoek Werk en Inkomen. We bezuinigen niet op de noodzakelijke ondersteuning aan jeugdigen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Hieronder is de beleidsmatige voortgang vermeld van het programma 'Sociaal Domein'. De status is aangegeven met een kleur. Groen: geen bijzonderheden te melden, oranje: enige achterstand in uitvoering of beperkte overschrijding op financiële middelen en rood: achterstand.

Beleidsmatige voortgang Programma 2	
Opvang ontheemden	
Huisvesting vergunninghouders De achterstand op de wettelijke taakstelling huisvesting vergunninghouders is opgelopen. Samen met woningcorporatie Destion blijven we zoeken naar oplossingen om de taakstelling alsnog te realiseren. Vanwege de oplopende achterstand heeft Provincie Limburg gemeente Mook en Middelaar geplaatst op trede 2 van de interventieladder van het Interbestuurlijk Toezicht. *Opvang asielzoekers* Geen bijzonderheden. *Opvang Oekraïense ontheemden* De ruimtelijke verkenning naar locaties voor huisvesting van verschillende doelgroepen heeft door de ontwikkeling van de Cuijksesteeg 2 een locatie gekregen die hier invulling aan geeft. Vandaar dat het project ruimtelijke verkenning wordt stopgezet.	
Inburgering	
Conform planning en begroting	
Beleidsplan Financiële Zelfredzaamheid & Schuldhulpverlening en Minima	
Conform planning en begroting	
Participatiewet in Balans	
De Participatiewet in Balans is uitgesteld. Behandeling dient nog in zowel de Eerste als de Tweede Kamer plaats te vinden. Op zijn vroegst zal de Participatiewet in Balans per 1 januari 2026 ingaan.	
Decentralisatie Beschermd Wonen	
Conform planning en begroting	
Wijk GGD	
Conform planning en begroting	

Praktijkondersteuner GGZ Jeugd	
Conform planning en begroting	
Verbetering jeugdstelsel	
Conform planning en begroting	

Hieronder is de financiële voortgang van het programma 'Sociaal Domein' vermeld.

Financiële voortgang Programma 2	
Conform planning en begroting	

2.3. Programma Fysieke leefomgeving

Geformuleerde doelstelling Programma 3 conform Programmabegroting 2025:
Samen zorgen we voor vitale en leefbare kernen met een goed ingerichte omgeving. We zoeken daarbij steeds de balans tussen de verschillende thema's. Denk aan: bereikbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid. Door het versterken van onze karakteristieke kernen, willen we de aantrekkelijkheid van onze gemeente vergroten én een vitale gemeente blijven. Met een aantal grotere en kleinere bouwprojecten bouwen we woningen voor alle doelgroepen. Op die manier bevorderen we de doorstroom op de woningmarkt en creëren we meer ruimte voor jongeren en jonge gezinnen.

Door de financiële situatie van onze gemeente vanaf 2025 hebben wij kritisch moeten kijken op welke onderdelen bezuinigingen of extra opbrengsten mogelijk zijn. Hierbij hebben wij geprobeerd het voorzieningenniveau op peil te houden. Wij verwachten hogere legesopbrengsten voor omgevingsvergunningen en hogere exploitatiebijdragen van derden voor ruimtelijke ontwikkelingen en worden onderhoudskosten voor openbare verlichting verlaagd.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Hieronder is de beleidsmatige voortgang vermeld van het programma 'Fysieke leefomgeving'. De status is aangegeven met een kleur. Groen: geen bijzonderheden te melden, oranje: enige achterstand in uitvoering of beperkte overschrijding op financiële middelen en rood: achterstand.

Beleidsmatige voortgang Programma 3	
Invoeren Omgevingswet	
Omgevingsvisie is vastgesteld. Nadere uitwerking in vorm van woon(zorg)visie is gestart. VTH systeem wordt dit jaar breder uitgerold. Kosten hiervoor nemen daardoor dit jaar toe.	
(Mee)werken aan bouw- en infrastructurele projecten	
Conform planning en begroting	
Realiseren van (betaalbare) woningen	
Betaalbare woningen worden in Maastuin als eerste gebouwd.	
Maastuin	
Realisatie van woningen verloopt volgens planning.	
Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid	
Conform planning en begroting	
Openbare ruimte op orde houden	
Door de hogere prijzen (inflatie en prijsstijgingen) is het beschikbare budget mogelijk ontoereikend.	
Het verzorgen van toezicht en handhaving	
Verloopt conform vastgesteld regionaal uitvoeringsprogramma (RUP).	

Hieronder is de financiële voortgang van het programma 'Fysieke leefomgeving' vermeld.

Financiële voortgang Programma 3	
Vooralsnog zijn er na vier maanden fors hogere baten gerealiseerd. Dit komt voornamelijk door een hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen (zie ook § 4.2). Daarnaast zijn er ook hogere lasten gerealiseerd, voornamelijk voor advieskosten.	

2.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

Geformuleerde doelstelling Programma 4 conform Programmabegroting 2025:
Toerisme
In Mook en Middelaar is er met haar unieke ligging, geschiedenis, natuurschoon en kunstenaarskolonie op het gebied van recreatie en toerisme, altijd iets te beleven. Wij zetten ons in voor een verdere ontwikkeling van deze sector. Dit in samenwerking met onze inwoners, ondernemers, de regio en de gebruikers. Door bezoekers van buiten de gemeente aan te trekken ontstaat een bredere benutting van diverse voorzieningen. Hierdoor wordt het voorzieningenaanbod voor de eigen inwoners vergroot. Initiatieven voor kunst en cultuur worden waar mogelijk ondersteund.

Duurzaamheid en natuur
De gemeente Mook en Middelaar moet in 2050 een klimaatneutrale gemeente zijn. Het in 2024 opgestelde duurzaamheidsbeleid draagt daaraan bij. We gaan werken met de thema's elektriciteit, warmte, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Voor 2025 ligt de focus daarom op de maatregelen die uitgevoerd moeten worden om uiteindelijk een klimaatneutrale gemeente te worden.

Door de financiële situatie van onze gemeente vanaf 2025 hebben wij kritisch moeten kijken op welke onderdelen bezuinigingen mogelijk zijn. Er zijn binnen het programma enkele maatregelen genomen voor 2025. Onder meer het budget economische promotie en toerisme in regio is naar beneden bijgesteld.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Hieronder is de beleidsmatige voortgang vermeld van het programma 'Toerisme, natuur en duurzaamheid'. De status is aangegeven met een kleur. Groen: geen bijzonderheden te melden, oranje: enige achterstand in uitvoering of beperkte overschrijding op financiële middelen en rood: achterstand.

Beleidsmatige voortgang Programma 4	
Intensiveren samenwerking gemeente en ondernemers	
Conform planning en begroting	
Toeristisch Hart Plasmolen	
Conform planning en begroting. Officiële opening is 10 juni.	
Eikpunt	
Conform planning en begroting	
Kunst, erfgoed en cultuur	
Conform planning en begroting	
Elektriciteit	
Conform planning en begroting	
Warmte	
Op het moment van schrijven is er aanvullende financiering nodig voor monitoring, beheer en data gedreven sturing voor ondersteuning van de verduurzamingsopgave van de bebouwde omgeving. Indien bij de vaststelling van de jaarrekening wordt besloten de bestemmingsreserve Klimaat aan te vullen, worden deze incidentele kosten uit die reserve gedekt.	
Klimaatadaptatie	
Op het moment van schrijven is er aanvullende financiering nodig voor het aanbrengen en verbeteren van groen in de openbare ruimte en het verder werken aan een klimaatadaptieve inrichting. Indien bij de vaststelling van de jaarrekening wordt besloten de bestemmingsreserve Klimaat aan te vullen, worden deze incidentele kosten uit die reserve gedekt.	

Biodiversiteit	
Conform planning en begroting	
Circulariteit	
De gemeente is op basis van een steekproef geselecteerd voor een accountantscontrole van de zwerfafvalgelden. Dit zal extra kosten met zich meebrengen.	
Herstel van iconische Maasheggen	
De Waterwetvergunning voor de aanplant van heggen in het stroomgebied van de Maas is recent verleend voor een beperkte hoeveelheid heggen. Nu gaan we in gesprek met grondeigenaren over de aanleg van de heggen in het Maasdal.	

Hieronder is de financiële voortgang van het programma 'Toerisme, natuur en duurzaamheid' vermeld.

Financiële voortgang Programma 4	
Conform planning en begroting	

2.5. Programma Bestuur en organisatie

Geformuleerde doelstelling Programma 5 conform Programmabegroting 2025:
Als gemeente voeren we lokale én rijkstaken uit, die direct van belang zijn voor onze inwoners. We maken plannen voor hun leefomgeving en helpen ze bij extra ondersteuning. Wat we doen, doen we voor onze inwoners . We werken samen om de trotse, kleine gemeente te blijven die we zijn. Dat doen we met inwoners, ondernemers, partners in de regio, én intern door zoveel mogelijk samenhang te zoeken in projecten. Hierbij zijn we een betrouwbare, slagvaardige partner. Als gemeente staan we dichtbij. We zijn bereikbaar en laagdrempelig. Herkenbaar. We hebben een gezicht en maken heldere afspraken. Omdat we als organisatie in toenemende mate te maken hebben met krapte in beschikbaarheid van mensen en materiaal, zien we ons gedwongen om afgewogen keuzes te maken in prioriteit en volgorde van uitvoering. We investeren in het behoud van voldoende kwaliteit in werkzaamheden. Met daarbij een sluitende begroting voor 2025, waarbij structurele uitgaven met structurele middelen gedekt zijn.

Door de financiële situatie van onze gemeente vanaf 2025 hebben wij kritisch moeten kijken op welke onderdelen bezuinigingen mogelijk zijn. Hierbij zijn onder andere enkele werkbudgetten neerwaarts bijgesteld.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Hieronder is de beleidsmatige voortgang vermeld van het programma 'Bestuur en Organisatie'. De status is aangegeven met een kleur. Groen: geen bijzonderheden te melden, oranje: enige achterstand in uitvoering of beperkte overschrijding op financiële middelen en rood: achterstand.

Beleidsmatige voortgang Programma 5	
Aanpak inwonerparticipatie	
Conform planning en begroting	
Samenwerking	
Conform planning en begroting	

Hieronder is de financiële voortgang van het programma 'Bestuur en organisatie' vermeld.

Financiële voortgang Programma 5	
Conform planning en begroting	

3. Stand van zaken

3.1. Exploitatie 2025

Ramingen : heel 2025

Realisatie : januari t/m april

Bedragen x € 1.000

Exploitatie 2025									
Omschrijving	**Lasten 2025**			**Baten 2025**			**Saldo 2025**		
	Begroot	**Realisatie**	**Restant**	**Begroot**	**Realisatie**	**Restant**	**Begroot**	**Realisatie**	**Restant**
Programma Sociale leefomgeving	6.006	2.045	3.961	3.959	2.134	1.825	2.048	-89	2.137
Programma Sociaal domein	7.935	2.102	5.833	1.553	706	847	6.382	1.396	4.986
Programma Fysieke leefomgeving	2.774	1.254	1.519	1.416	1.265	151	1.358	-11	1.368
Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid	2.841	710	2.131	2.129	1.577	551	712	-868	1.580
Programma Bestuur en organisatie	1.462	483	979	1	2	-1	1.461	481	980
Subtotaal programma's	**21.017**	**6.594**	**14.423**	**9.057**	**5.684**	**3.372**	**11.961**	**910**	**11.051**
Algemene dekkingsmiddelen	40	2	38	17.831	6.276	11.555	-17.791	-6.275	-11.516
Kosten van overhead	5.966	2.093	3.873	0	19	-19	5.966	2.074	3.892
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag voor onvoorzien	10	0	10	0	0	0	10	0	10
Subtotaal admo	**6.016**	**2.095**	**3.921**	**17.831**	**6.296**	**11.535**	**-11.815**	**-4.201**	**-7.614**
Subtotaal voor mutaties reserves	**27.033**	**8.689**	**18.344**	**26.888**	**11.980**	**14.908**	**146**	**-3.291**	**3.437**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	185	0	185	-185	0	-185
Subtotaal reserves	**0**	**0**	**0**	**185**	**0**	**185**	**-185**	**0**	**-185**
Totaal-generaal	**27.033**	**8.689**	**18.344**	**27.073**	**11.980**	**15.092**	**-39**	**-3.291**	**3.252**

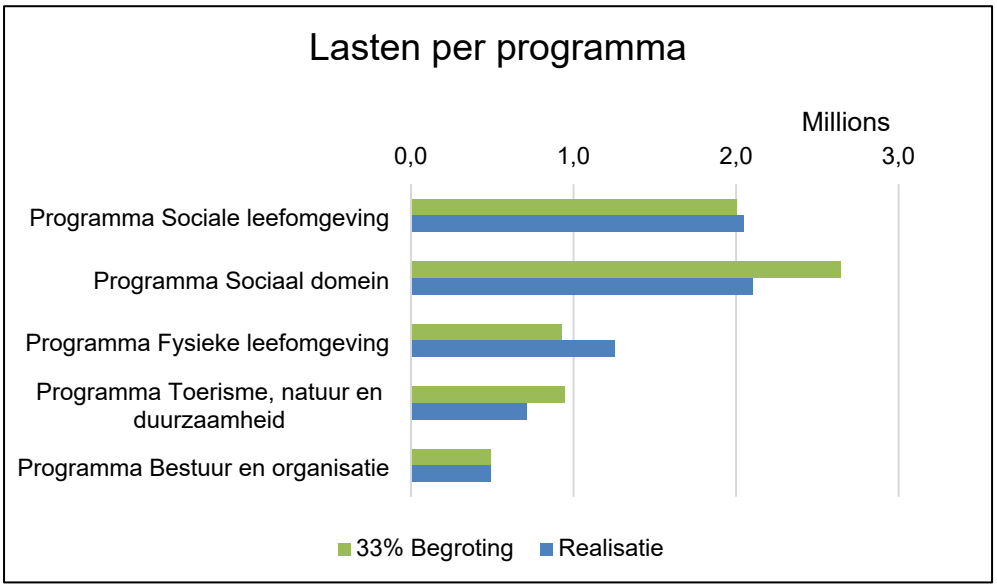
V

Toelichting

Bovenstaand overzicht en onderstaande tabel betreffen de ramingen over heel 2025 en de realisaties t/m april (eerste vier maanden). Niet alle baten en lasten worden gelijkmatig gedurende het jaar gerealiseerd. Op basis van bovenstaand overzicht lopen de gerealiseerde lasten in de pas. Zowel de kapitaallasten als de personeelslasten zijn op maandelijkse basis doorbelast naar de functionele programma's.

De gerealiseerde baten liggen t/m april iets hoger dan het gemiddelde, omdat een deel van de belastingopbrengsten in de eerste vier maanden worden gerealiseerd (onder andere belastingopbrengsten zoals de onroerendezaakbelastingen). De overige baten, met name de uitkeringen uit het gemeentefonds, worden gelijkmatig per maand ontvangen.

Hieronder wordt schematisch een vergelijking op programmaniveau gemaakt van enerzijds de werkelijke realisatie ten opzichte van 33% (4 maanden) van het begrote bedrag aan jaarlijkse lasten van het programma.

3.2. Lopende kredieten 2025

Hieronder treft u het overzicht van de lopende kredieten t/m april 2025. Dit betreft de ontwikkeling van de kredieten voorafgaand aan deze Zomerrapportage. De beginstand van ieder krediet is de eindstand per 31 december 2024 conform de Jaarstukken 2024. In paragraaf 4.3 van deze rapportage worden de voorstellen genoemd met wijzigingen op onderstaande kredieten. Deze wijzigingen zijn nog niet verwerkt in onderstaand schema. Er zijn voor 2025 twee nieuwe kredieten geraamd volgens de Programmabegroting 2025, namelijk '2025: Vervanging riool' en '2025: Riool milieumaatregelen'.

Realisatie : januari t/m april

Bedragen x € 1.000

Lopende kredieten 2025

Omschrijving	Restant krediet per 31-12-2024	Kredieten 2025	Realisatie 2025	Restant per eind april	Toelichting / Status
2020: Nieuw-/verbouw gemeentehuis	2.000	0	0	2.000	Investering is uitgesteld
2020: Mobiliteitsplan 2020	54	0	0	54	Lopend project
Verbeteren bereikbaarheid station (SiSa E27B)	0	0	0	0	Uitvoering project in relatie met opwaardering Maaslijn. Financiële middelen zijn reeds besteed.
Bijdrage provincie (SiSa E27B)	0	0	0	0	
2021: Economische agenda 2021-2024	30	0	0	30	Lopend project
2021: Nieuw-/verbouw huisvesting Kandinsky	4.000	0	0	4.000	Investering is uitgesteld
2021: Lob van Gennep	227	0	0	227	Lopend project
Kerkplein Middelaar	141	0	0	141	Lopend project
2020: Masterplan Plasmolen	1.382	0	1.063	319	Lopend project
Bijdrage provincie	-291	0	-291	0	
2022: Ventilatie in scholen	24	0	0	24	Lopend project
2022: Project Maasheggen I (SiSa J75B)	1.064	0	0	1.064	Lopend project
Bijdrage provincie (SiSa J75B)	-502	0	-502	0	
2022: Spoorzone Molenhoek	17	0	2	15	Lopend project

2023: Vrachtauto buitendienst	295	0	0	295	Lopend project
2022: Project Maasheggen II (SiSa J75B)	245	0	23	222	Lopend project
Bijdrage provincie (SiSa J75B)	-1	0	-245	244	
2023: Vervanging riool	38	0	0	38	Lopend project
2023: Riool milieumaatregelen	46	0	0	46	Lopend project
2024: Vervanging riool	421	0	7	415	Lopend project
2024: Riool milieumaatregelen	13	0	0	13	Lopend project
2024: Verkeersmaatregelen Heikantseweg	38	0	0	38	Lopend project
2024: Buitenterrein gemeentewerf	10	0	0	10	Lopend project
2024: Klimaatadaptatie Kerkstraat (SiSa E44B)	81	0	0	81	Lopend project
Bijdrage provincie (SiSa E44B)	-81	0	-81	0	
2025: Herinrichting Witteweg	600	0	0	600	Lopend project
2025: Vervanging riool	0	194	9	185	Lopend project
2025: Riool milieumaatregelen	0	35	18	17	Lopend project
Totaal-generaal	**9.852**	**229**	**4**	**10.077**	

Toelichting

De bovengenoemde tabel toont per investeringsproject het nog resterende krediet per 31-12-2024, de eventuele nieuwe gevoteerde kredieten voor 2025, de uitgaven tot en met april 2025 en het bedrag dat na deze periode nog beschikbaar is. De totale omvang van de kredieten bedraagt €10.081k op 01-01-2025. Tot en met april is een deel van dit bedrag gerealiseerd. Dat betekent dat de meeste investeringen nog in voorbereiding of in uitvoering zijn. Verschillende projecten zijn uitgesteld, andere lopen volgens planning.

Een groot deel van de kredieten betreft investeringen die eerder al zijn vastgesteld, maar waarvan de uitvoering is uitgesteld of nog loopt. Zo is inmiddels voor project Masterplan Plasmolen al een flink deel gerealiseerd. Van de initiële € 1,4 miljoen per 31-12-2024 is al ruim € 1 miljoen besteed in 2025. De provinciale bijdrage hiervoor is reeds volledig ontvangen en verwerkt. Ook de projecten Maasheggen I en II, die bijdragen aan natuur en biodiversiteit in de gemeente, staan nog voor hogere bedragen op de balans. Voor Maasheggen I is nog ruim € 1 miljoen beschikbaar. Voor Maasheggen II is in 2025 de tweede 50% ad € 244k aan provinciale bijdrage ontvangen, waarvoor in deze Zomerrapportage een aanvullend krediet wordt voorgesteld. Verder is in 2024 een krediet gevoteerd ad € 600k voor de herinrichting van de Witteweg. Dit nieuwe project is gepland voor uitvoering later in het jaar. Voor de rioolvervanging en milieumaatregelen in zowel 2024 als 2025 is een reeks kleinere kredieten opgenomen, die samen ook substantieel zijn, maar waarvan de besteding deels is gestart. Van de resterende kredieten wordt een deel naar verwachting afgewikkeld medio 2025. De andere kredieten zullen naar verwachting gebruikt worden in 2026 en verder.

Samengevat bevinden de grootste kredieten zich bij langdurige of uitgestelde projecten. De realisatie in de eerste maanden is beperkt, maar in veel gevallen logisch verklaarbaar gezien de (project)planning en externe afhankelijkheden. In de Eindejaarsrapportage verwachten wij u een completer beeld te kunnen geven van de voortgang. Hierbij houden wij rekening met actuele ontwikkelingen, externe factoren zoals provinciale en Rijksbijdragen, en eventuele aanpassingen in de projectplanning.

3.3. Bedrijfsvoering

Personeel
De ambtelijke organisatie is voldoende toegerust om te leveren wat wordt gevraagd. De ingezette formatie is binnen begroting en het ziekteverzuim is acceptabel. Ondanks de krappe arbeidsmarkt lukt het ons – specifieke functies daargelaten – goed om openstaande vacatures te vervullen. Bij invulling van specifieke en/of 'kleine' functies werken we intensief samen met regiogemeenten, met name met Berg en Dal en Heumen.

De afgelopen jaren is kritisch gekeken naar de personeelsbudgetten. De organisatie kent nauwelijks overhead. Toch zijn enkele besparingen gevonden in de werkbudgetten. Ook de formatie wordt telkens scherp bezien. Bij het ontstaan van elke vacature wordt kritisch bekeken of invulling noodzakelijk is, taken herverdeeld kunnen worden en ureninzet kan worden verlaagd en/of samenwerking met regiogemeenten mogelijk is. De komende periode zetten we deze werkwijze voort. De inzet van externen wordt ook de komende periode zoveel mogelijk beperkt. Voor specialistische werkzaamheden zien wij een meerwaarde in de inzet van inhuurkrachten. Dit doen we op de plekken waar dit nodig wordt geacht.

Werving en selectie alsmede het inwerkproces van nieuwe medewerkers heeft nog altijd nadrukkelijke aandacht. Dat werpt z'n vruchten af, want het lukt ons de mensen aan te trekken en de benodigde aandacht te geven voor een goede landing in onze organisatie. We zien dat een nieuwe generatie medewerkers zich snel aanpast, maar ook dat er veel kansen zijn op de arbeidsmarkt en er sneller van baan wordt gewisseld. Dit vraagt om flexibiliteit van de organisatie. Daarnaast anticiperen we zo goed mogelijk op het zijn en blijven van een aantrekkelijke werkgever voor verschillende generaties op de arbeidsmarkt.

Aandacht voor behoud en motiveren van onze medewerkers komt tot uiting in het creëren van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden. Aandacht voor elkaar en ontspanning. We willen onze gewaardeerde cultuur behouden met oog voor sociale veiligheid. We vinden het belangrijk dat iedereen in onze organisatie veilig kan werken en zich gezien voelt. We blijven werken aan vitaliteit en verlaging van verzuim. De lokale arbeidsvoorwaardelijke regelingen worden geactualiseerd aan aangevuld met onder meer de nieuwe regelingen uit de cao.

ICT-budget
De verantwoordingsdruk op het gebied van informatieveiligheid en privacy neemt verder toe, onder andere door het strenger wordende normenkader van ENSIA ten aanzien van DigiD. Het voldoen aan deze eisen vergt steeds meer inspanning en leidt tot extra kosten, bijvoorbeeld voor (her)audits. Op het gebied van privacy maken we een stevige inhaalslag.

De toenemende verSaaSing van softwaretoepassingen zorgt voor hogere uitgaven maar ook verbetering van kwaliteit en efficiency in de lijn.

Uitvoering geven aan de Woo (Wet Open Overheid waarbij we actief – geanonimiseerd - publiceren) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer zal ook zijn weg moeten vinden naar systemen en dus kostenstijging in de hand werken. Het streven blijft om zoveel mogelijk te doen met bestaande middelen.

4. Financiële bijstellingen

4.1. Samenvatting

Mutaties Zomerrapportage 2025

De tabel hieronder bevat de mutaties van de Zomerrapportage per programma. Positieve bedragen zijn nadelen (debet), negatieve bedragen zijn voordelen (credit). Onderstaand schema laat voor 2025 een vermindering van het saldo van baten en lasten voor de programma's en admo zien van in totaal € 678k na verwerking van de gevraagde wijzigingen voor de baten en lasten van de programma's en overhead. Daarnaast wordt voorgesteld om € 400k te doteren aan de VBR. Dit betreft de toevoeging van de meeropbrengsten leges omgevingsvergunningen aan de VBR.

De extra baten vanuit de meicirculaire worden geraamd op € 245k V (na aftrek van zogenaamde taakmutaties). Per saldo resulteren de Zomerrapportage en meicirculaire in een positieve bijstelling van begrotingssaldo van € 523k. Echter, de effecten van de meicirculaire zijn niet verwerkt in onderstaande bedragen, aangezien deze alleen betrekking hebben op de eerste vier maanden van 2025. Na verwerking van de Zomerrapportage en meicirculaire zal het begrotingssaldo stijgen van € 39k naar €562k.

Bedragen x € 1.000

Mutaties Zomerrapportage	
	2025
1 Sociale leefomgeving	323
2 Sociaal Domein	-291
3 Fysieke leefomgeving	-97
4 Toerisme, natuur en duurzaamheid	250
5 Bestuur en organisatie	53
Subtotaal programma's	**239**
Algemene dekkingsmiddelen	-46
Kosten van overhead*	-871
Vennootschapsbelasting	0
Bedrag voor onvoorzien	0
Subtotaal admo	**-917**
Toevoegingen aan reserves	400
Onttrekkingen uit reserves	0
Subtotaal reserves	**400**
Totaal mutaties	**-278**
	V

*De salarislasten in de 'Kosten van overhead' zijn voor álle jaren (2025 t/m 2029) herverdeeld naar de programma's. Hierdoor dalen de overheadkosten en zijn toegerekend aan de programma's. Per saldo resulteert deze herverdeling van salarislasten niet in een voor- of nadeel.

Toelichting

In totaal wordt het saldo van baten en lasten voor alle programma's tezamen negatief beïnvloed met € 239k. De voorgestelde wijzigingen voor overhead leiden tot een verlaging van lasten ad € 871k. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat er een correctie plaatsvindt voor een functionele doorbelasting om personeelslasten van overhead naar de programma's te verplaatsen. Deze correctie wordt voorgesteld vanwege een omissie bij de Programmabegroting 2025, waardoor er op dit moment een foutieve weergave in het administratiesysteem is ontstaan. Hierdoor dient een herverdeling plaats te vinden, waarbij salarislasten opnieuw verdeeld worden tussen de overhead en de programma's. Per saldo verloopt deze correctie resultaat-neutraal.

Verder wordt naar aanleiding van de Decembercirculaire 2024 een hogere Algemene Uitkering ad € 46k ontvangen en wordt voorgesteld om € 400k te doteren aan de VBR. Dit betreft de toevoeging van de meeropbrengsten leges omgevingsvergunningen aan de VBR. Tezamen houden deze mutaties in dat met de verwerking van de voorgestelde wijzigingen in de Zomerrapportage het begrotingssaldo van € 39k V gaat naar € 317k V. Deze positieve bijstelling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door incidentele baten, waardoor het meerjarenperspectief niet of nauwelijks hiermee wordt beïnvloedt.

Bedragen x € 1.000

Begrotingssaldi	**2025**
Primitieve begroting 2025	886
Dekkingsplan begroting 2025	-895
Saldo ontwerp Programmabegroting	*-8*
1e Begrotingswijziging	-31
Vastgestelde Programmabegroting	*-39*
Nagekomen begrotingswijzigingen (t/m april)	0
Huidig saldo	*-39*
Mutaties Zomerrapportage	-278
Nieuw saldo na bijstellingen	**-317**
	V

Toelichting

Het reeds vastgestelde begrotingssaldo (inclusief de 1e begrotingswijziging) bij de Programmabegroting 2025 was geraamd op € 39k voordelig. De voorgestelde wijzigingen in het saldo van baten en lasten in de Zomerrapportage 2025 zijn in totaal € 278k voordelig, waardoor na vaststelling van deze rapportage het nieuwe begrotingssaldo 2025 na afronding wordt geraamd op € 317k voordelig.

4.2. Detailmutaties

Programma Sociale leefomgeving

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	2025
1.01	Salarislasten Programma 1	44	Doorbelasting salarislasten van overhead naar functionele programma's	STR	375
1.02	SPUK SiSa: D8 Onderwijsachterstanden	0	Hogere baten	INC	-64
			Hogere lasten	INC	64
1.03	SPUK SiSa H30: SPUK Breed (sport, bewegen en cultuur)	0	Lagere baten	INC	61
			Lagere lasten	INC	-61
1.04	SPUK SiSa H30: SPUK Breed (Sociale basis)	0	Hogere baten	INC	-30
			Hogere lasten	INC	30
1.05	SPUK SiSa H30: SPUK Breed (Gezondheid en ondersteuning)	0	Hogere baten	INC	-35
			Hogere lasten	INC	35
1.06	SPUK SiSa A38: Inburgering	0	Hogere baten	INC	-174
			Hogere lasten	INC	174
1.07	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	186	Aframen budget peutergroepen en lagere lasten leerlingenvervoer	STR	-49

1.08	SPUK SiSa H35: IZA-doelen 2023-2026	0	Hogere baten	INC	-71
			Hogere lasten	INC	71
1.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	INC	-3
	Totaal				**323**

Toelichting

1.01 Salarislasten Programma1 : De functionele doorbelasting van salarislasten is niet volledig meegenomen bij de Programmabegroting. Hiervoor wordt een correctie voorgesteld om de salarislasten alsnog functioneel per programmaonderdeel te begroten. Deze wijziging verloopt resultaat-neutraal.

1.02 SPUK SiSa: D8 Onderwijsachterstanden : Voor ‘Onderwijsachterstandenbeleid’ wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.

1.03 SPUK SiSa H30: SPUK Breed (sport, bewegen en cultuur) : Voor ‘SPUK Breed (sport, bewegen en cultuur)’ wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.

1.04 SPUK SiSa H30: SPUK Breed (Sociale basis) : Voor ‘SPUK Breed (Sociale basis)’ wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.

1.05 SPUK SiSa H30: SPUK Breed (Gezondheid en ondersteuning): Voor ‘SPUK Breed (Gezondheid en ondersteuning)’ wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.

1.06 SPUK SiSa A38: Inburgering : Voor ‘Inburgering’ wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.

1.07	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	:	Voor peutergroepen is reeds een bedrag begroot. Echter, ditzelfde bedrag wordt ook extra verkregen via de Algemene Uitkering. Daarnaast zijn de kosten voor leerlingenvervoer vanuit de DRAN verlaagd.
1.08	SPUK SiSa H35: IZA-doelen 2023-2026	:	Voor 'IZA-doelen 2023-2026' wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.
1.99	Divers:		Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Sociaal domein

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	Voorgestelde wijzigingen 2025
2.01	Basis en specialistische GGZ	427	Hogere kosten	INC	38
2.02	SPUK SiSa G2: Uitkeringen participatiewet (UPW)	268	Hogere baten	INC	-635
			Hogere lasten	INC	367
2.03	Armoedebeleid: minimabeleid	168	Budget vroegsignalering en schulden	STR	25
2.04	Overige (algemene) kosten inkomensregelingen	21	Overgang sociale recherche naar Instituut Bijzonder Onderzoek (IBO) Wijchen	STR	21
2.05	Begeleide participatie en sociale werkvoorziening	883	Lagere bijdrage MGR onderdeel 'Op weg naar werk'	STR	-108
2.06	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	163	Lagere lasten Wmo 'maatwerkvoorziening woningaanpassing' en 'vraagafhankelijk vervoer'	STR	-52
2.07	Huishoudelijke hulp (Wmo)	579	Hogere tarieven	STR	70
2.08	Begeleiding Wmo	567	Lagere lasten 'reguliere begeleiding en persoonlijke verzorging'	STR	-100
2.09	PGB Wmo	90	Hogere lasten PGB Wmo begeleiding	STR	40
2.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	INC	43
	Totaal				**-291**

Toelichting

2.01	Basis en specialistische GGZ	:	De prognose voor basis en specialistische GGZ laten een stijging in de kosten zien voor 2025.
2.02	SPUK SiSa G2: Uitkeringen participatiewet (UPW)	:	Voor ‘Uitkeringen participatiewet (UPW)’ wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Op basis van het voorgaande jaar zijn de lasten hoger geraamd dan de ontvangsten. Echter, de ontvangsten voor 2025 vallen hoger uit, waardoor per saldo meer baten worden ontvangen.
2.03	Armoedebeleid: minimabeleid	:	Door een omissie bij de Programmabegroting 2025 is onvoldoende budget begroot voor vroegsignalering schulden. De geraamde lasten zijn gebaseerd op het vastgestelde beleidsplan ‘Nota minimabeleid’.
2.04	Overige (algemene) kosten inkomensregelingen	:	Vanaf 2025 wordt de sociale recherche uitgevoerd door het Instituut Bijzonder Onderzoek (IBO) Wijchen. De kosten zullen hierdoor stijgen.
2.05	Begeleide participatie en sociale werkvoorziening	:	Op basis van de begroting van de MGR wordt het budget voor het programmaonderdeel 'Op weg naar werk' verlaagd.
2.06	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	:	Het budget voor woningaanpassingen kan structureel worden verlaagd, aangezien er minder vraag is dan verwacht. Daarnaast vallen de kosten voor Wmo vraagafhankelijk vervoer vanuit de DRAN lager uit.
2.07	Huishoudelijke hulp (Wmo)	:	De tarieven voor huishoudelijke hulp zijn gestegen.
2.08	Begeleiding Wmo	:	De prognose voor de lasten voor het product 'Reguliere begeleiding en persoonlijke verzorging' vallen lager uit.
2.09	PGB Wmo	:	De prognoses van de afgelopen jaren laten een stijging van de lasten zien.
2.99	Divers	:	Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Fysieke leefomgeving

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	Voorgestelde wijzigingen 2025
3.01	Omgevingsvergunningen	-128	Hogere baten	INC	-400
3.02	Salarislasten Programma 3	349	Doorbelasting salarislasten van overhead naar functionele programma's	STR	300
3.03	SPUK SiSa E120: Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025 - 2028	0	Hogere baten	INC	-115
			Hogere lasten	INC	115
3.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	INC	4
	Totaal				**-97**

Toelichting

3.01 Omgevingsvergunningen : Door de ontwikkeling van Maastuin worden in 2025 hogere opbrengsten leges omgevingsvergunningen gerealiseerd.

3.02 Salarislasten Programma 3 : De functionele doorbelasting van salarislasten is niet volledig meegenomen bij de Programmabegroting. Hiervoor wordt een correctie voorgesteld om de salarislasten alsnog functioneel per programmaonderdeel te begroten. Deze wijziging verloopt resultaat-neutraal.

3.03 SPUK SiSa E120: Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2028 : Voor ‘Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2028’ wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.

3.99 Divers: Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	Voorgestelde wijzigingen 2025
4.01	Salarislasten Programma 4	68	Doorbelasting salarislasten van overhead naar functionele programma's	STR	247
4.02	SPUK SiSa K28: Capaciteit voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	Hogere baten	INC	-339
			Hogere lasten	INC	339
4.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	INC	4
	Totaal				**250**

Toelichting

4.01 Salarislasten Programma 4 : De functionele doorbelasting van salarislasten is niet volledig meegenomen bij de Programmabegroting. Hiervoor wordt een correctie voorgesteld om de salarislasten alsnog functioneel per programmaonderdeel te begroten. Deze wijziging verloopt resultaat-neutraal.

4.02 Divers : Voor ‘Capaciteit voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)’ wordt een specifieke uitkering (SiSa) van het Rijk ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaat-neutraal.

4.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Bestuur en organisatie

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	Voorgestelde wijzigingen 2025
5.01	Regionale (bestuurlijke) samenwerking	97	Hogere bijdrage investeringsagenda's en deelname Towndeal	INC	53
5.99	Divers	p.m.	Diverse kleinere bijstellingen < € 20k	INC	0
	Totaal				**53**

Toelichting

5.01 Regionale (bestuurlijke) samenwerking : Extra budget benodigd voor de investeringsagenda 6e envelop regio Noord-Limburg, de deelname aan het programma 'Town Deal' vanuit het ministerie BZK en voor de bijdrage aan Regio Deal II regio Noord-Limburg. Verder is de reguliere bijdrage aan Regio Noord-Limburg hoger uitgevallen.

5.99 Divers: Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Admo

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	Voorgestelde wijzigingen 2025
9.01	Salarislasten overhead	1.349	Doorbelasting salarislasten van overhead naar functionele programma's	STR	-922
9.02	Overhead automatisering (ICT)	889	Hogere kosten (nieuwe) applicaties en software	INC	51
9.03	Uitkeringen gemeentefonds	-14.860	Hogere uitkering gemeentefonds	INC	-46
9.99	Divers	p.m.	Diverse kleinere bijstellingen < € 20k	INC	0
	Totaal				**-917**

Toelichting

9.01 Salarislasten overhead : De functionele doorbelasting van salarislasten is niet volledig meegenomen bij de Programmabegroting. Hiervoor wordt een correctie voorgesteld om de salarislasten alsnog functioneel per programmaonderdeel te begroten. Deze wijziging verloopt resultaat-neutraal.

9.02 Overhead automatisering (ICT) : De kosten voor (nieuwe) applicaties en software vallen hoger uit, door de afkoop contractuele verplichting Key2BAG, de implementatie Djuma 2024 en vervanging intranet. Verder is incidenteel budget benodigd voor uitvoering WPG audit (1x per 4 jaar).

9.03 Uitkeringen gemeentefonds : Betreft een positieve bijstelling naar aanleiding van de verzamelstaat uitkering gemeentefonds april 2025.

9.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Mutaties reserves

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	2025
R.01	Vrij Besteedbare Reserve (VBR)	p.m.	Incidentele dotatie	INC	400
	Totaal				**400**

R.01 Vrij Besteedbare Reserve : Door een omissie is bij de Programmabegroting 2025 de hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen niet meegenomen. Dit resulteert in een meeropbrengst van € 400k. Het aanvullen van de VBR wordt gezien als een verstandige keuze, omdat op deze manier er in de toekomst profijt is van deze incidentele meeropbrengsten. Een goed gevulde VBR biedt een solide buffer om toekomstige begrotingstekorten deels op te vangen. Daarmee wordt de financiële positie van de gemeente versterkt. Tegelijk wordt het risico op instabiliteit verkleind en wordt gezorgd voor een duurzamer financieel perspectief.

4.3. Kredieten

Naast de bijstelling van de exploitatiebudgetten is het mogelijk dat ook wordt voorgesteld om (aanvullende) kredieten te voteren. Voor 2025 betreffen dit de volgende mutaties:

Mutaties kredieten

ID	Krediet		Huidige begroting	Voorgestelde mutatie	Nieuwe begroting
K.01	2025: Multifunctionele wagen buitendienst	Totale lasten	0	225	225
K.02	2025: Veegwagen buitendienst	Totale lasten	0	275	275
K.03	2023: Project Maasheggen II	Totale lasten	245	244	489
		Bijdrage provincie	-1	-244	-245
	Totaal		**244**	**500**	**744**

Toelichting

K.01 2025: Multifunctionele wagen buitendienst : Voor het verder professionaliseren van de buitendienst en het besparen van kosten is gekeken naar het inbesteden van werkzaamheden die nu nog worden uitbesteed bij marktpartijen. Het is mogelijk om kosten te besparen en tegelijk de buitendienst meer mankracht te geven. Dat kan door werkzaamheden voor het schoonhouden en onderhouden van wegen en onderhoud van groen zelf te verrichten. Daarvoor is het noodzakelijk dat er een eenmalige investering van 225k wordt gedaan voor de aanschaf van een multifunctionele wagen met accessoires voor het maaien van bermen, knippen van hagen en het borstelen van wegen.

K.02 2025: Veegwagen buitendienst : Voor het verder professionaliseren van de buitendienst en het besparen van kosten is gekeken naar het inbesteden van werkzaamheden die nu nog worden uitbesteed bij marktpartijen. Het is mogelijk om kosten te besparen en tegelijk de buitendienst meer mankracht te geven. Dat kan door werkzaamheden voor het schoonhouden en onderhouden van wegen en onderhoud van groen zelf te verrichten. Daarvoor is het noodzakelijk dat er een eenmalige investering van 275k wordt gedaan voor de aanschaf van een veegwagen.

K.03 2023: Project Maasheggen II : Voor project Maasheggen II is reeds de tweede 50% ad € 244k aan provinciale bijdrage ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaatneutraal.

5. Overig

5.1. Voorjaarsnota Rijk

De Voorjaarsnota 2025 van het kabinet brengt zowel financiële voordelen als uitdagingen voor gemeenten met zich mee. Hier volgt een overzicht van de belangrijkste financiële voordelen:

- € 3 miljard extra (2025–2027) voor jeugdzorg en het dempen van de terugval in het gemeentefonds.
- Structureel € 400 miljoen extra om de daling in het gemeentefonds (het ravijnjaar) deels op te vangen.
- Het Rijk neemt helft tekort in de Jeugdzorg over. Zo wordt er vanaf 2025 € 414 miljoen extra in gemeentefonds gestort.
- De besparingsdoelstelling voor de Hervormingsagenda Jeugd wordt verschoven naar 2028.
- Afschaffing opschalingskorting, wat resulteert in structureel € 675 miljoen extra voor gemeenten.

Ondanks de hierboven genoemde financiële voordelen, blijven vanaf 2026 structurele tekorten bestaan, waaronder een € 2,4 miljard korting op het gemeentefonds, mede door stijgende kosten en beperkte mogelijkheden om inkomsten te verhogen.

Meicirculaire
De financiële effecten van de Voorjaarsnota Rijk zijn verwerkt in de meicirculaire 2025. De extra baten vanuit de meicirculaire worden geraamd op € 245k V (na aftrek van zogenaamde taakmutaties). Per saldo resulteren de Zomerrapportage en meicirculaire in een positieve bijstelling van begrotingssaldo van € 523k. De financiële effecten van de meicirculaire zijn verder niet verwerkt in de cijfers van deze Zomerrapportage 2025, aangezien de meicirculaire pas eind mei/begin juni bekend wordt gemaakt, terwijl de zomerrapportage betrekking heeft op de periode januari tot en met april. De effecten van de meicirculaire (en later in het jaar de septembercirculaire) worden verwerkt in de Eindejaarsrapportage.

5.2. Structurele doorwerking naar 2026 en verder

De Zomerrapportage 2025 bevat alle bijstellingen voor het lopende begrotingsjaar 2025. Er zijn echter ook mutaties die structureel doorwerken naar 2026 en verdere jaren. De huidige programmabegroting en de mutaties in deze Zomerrapportage 2025 die structureel doorwerken naar de volgende jaren, vormen de basis voor de later in het jaar op te stellen Programmabegroting 2026 (inclusief de meerjarenraming 2027 tot en met 2029).

De bedragen die als basis dienen voor de Programmabegroting 2026 zijn hieronder weergegeven

	ZMR	Meerjarige doorwerking			
Omschrijving	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Programma Sociale leefomgeving	323	346	345	336	347
Programma Sociaal domein	-291	-139	-183	8	49
Programma Fysieke leefomgeving	-97	121	-80	321	321
Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid	250	250	250	250	250
Programma Bestuur en organisatie	53	20	15	15	11
Subtotaal programma's	**239**	**598**	**348**	**930**	**977**
Algemene dekkingsmiddelen	-46	0	0	0	0
Kosten van overhead*	-871	-922	-922	-922	-922
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Bedrag voor onvoorzien	0	0	0	0	0
Subtotaal admo	**-917**	**-922**	**-922**	**-922**	**-922**
Subtotaal voor mutaties reserves	**-678**	**-324**	**-574**	**8**	**55**
Toevoeging aan reserves	400	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0
Subtotaal reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Structurele doorwerking mutaties ZMR	**-278**	**-324**	**-574**	**8**	**55**
	V	V	V	N	N

*De salarislasten in de 'Kosten van overhead' zijn voor álle jaren (2025 t/m 2029) herverdeeld naar de programma's. Hierdoor dalen de overheadkosten en zijn toegerekend aan de programma's. Per saldo resulteert deze herverdeling van salarislasten niet in een voor- of nadeel.

Op basis van deze structurele doorwerking van diverse mutaties in de Zomerrapportage 2025 ontstaat het volgende meerjarenbeeld:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Primitieve begroting 2025	886	1.897	1.944	1.770	1.770
Dekkingsplan begroting 2025	-895	-1.048	-1.051	-1.054	-1.054
Saldo ontwerp Programmabegroting	-8	849	893	717	717
1e Begrotingswijziging	-31	-21	68	79	72
Vastgestelde Programmabegroting	-39	828	962	796	789
Nagekomen begrotingswijzigingen (t/m april)	0	0	0	0	0
Huidig saldo	-39	828	962	796	789
Mutaties Zomerrapportage	-278	-324	-574	8	55
Nieuw saldo na mutaties ZMR	**-317**	**504**	**387**	**804**	**844**
	V	N	N	N	N

Na het opstellen van de Zomerrapportage zullen nog nagekomen wijzigingen optreden die afzonderlijk benoemd worden in de Programmabegroting 2026.

Colofon

Colofon

Bezoekadres
Gemeentehuis
Raadhuisplein 6
6585 AP MOOK

Correspondentieadres
Gemeente Mook en Middelaar
Postbus 200
6585 ZK MOOK

Communicatie
internet : www.mookenmiddelaar.nl
e-mail : gemeente@mookenmiddelaar.nl
telefoon : (024) 696 9111

Oplage
Papier : Geen
Digitaal : Gemeentelijke website

Foto voorzijde
"De kracht van onze gemeenschap" (prijswinnaar fotowedstrijd 2024)